Dosarul nr. 2r-4071/23
(2-23170656-02-25r-11122023)
Prima instanță: Judecătoria Orhei (sediul Central), judecător Eugeniu Ciubotaru

D E C I Z I E

08 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorilor Marina Anton și Ruxanda Pulbere

examinând, recursul declarat de executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 30 noiembrie 2023, emisă la demersul executorului judecătoresc Lilia Corolețcaia cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Eugeniu Frunze,

a c o n s t a t a t :

La 30 noiembrie 2023, executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia s-a adresat în instanța de judecată cu un demers prin care solicită emiterea încheierii cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Eugeniu Frunze, născut la 28 mai 1988, cod numeric personal *****, domiciliat în r-nul *****, satul *****.

În motivarea demersului, executorul judecătoresc a invocat că în scopul executării documentului executoriu nr. MAI05 *****din 07 iunie 2023, emis de Direcția de Poliție a mun. Chișinău, la 02 noiembrie 2023 a fost intentată procedura de executare nr. 118s-2569/2023, actele corespunzătoare fiind expediate pentru informare şi executare părţilor procedurii de executare, iar debitorului i s-a explicat dreptul de a executa documentul executoriu în termen de 15 zile.

Totodată, în scopul executări documentului executoriu, prin încheierea nr. 118s-2569/2023 din 02 noiembrie 2023, au fost aplicate măsuri de asigurare a executării conform prevederilor art. 63 din Codul de executare. Debitorul Eugeniu Frunze se eschivează intenționat de la executarea documentului executoriu nr. MAI05 *****din 07 iunie 2023, emis de Direcția de Poliție a mun. Chișinău, privind încasarea de la Eugeniu Frunze în beneficiul statului a amenzii în sumă de

1200 lei.

Debitorul nu execută și documentul executoriu nr. DCA01 197985 din 19 octombrie 2022, emis de Inspectoratul Național de Securitate Publică, privind încasarea de la Eugeniu Frunze în beneficiul statului a amenzii în sumă de 225 lei. Debitorul regulat circula peste hotare fapt confirmat prin informația publicată de către Poliția de Frontieră a RM însă amenzile contravenționale nu le achită.

De asemenea, a susținut că pentru neadmiterea părăsirii teritoriului statului, fapt ce ar face dificilă executarea de mai departe, este necesară aplicarea interdicției de a părăsi țara în privința debitorului Eugeniu Frunze, pe un termen de 6 (șase) luni.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 30 noiembrie 2023, demersul executorului judecătoresc Lilia Coroleţcaia cu privire la aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara pe un termen de 6 (șase) luni în privința debitorului debitorului Eugeniu Frunze, născut la 28 mai 1988, cod numeric personal *****, domiciliat în r-nul *****, satul *****, a fost respins ca fiind neîntemeiat.

La 05 decembrie 2023, executorul judecătoresc Lilia Coroleţcaia a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 30 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, soluționarea prin decizie a problemei în fond, cu admiterea demersului și aplicarea în privința debitorului a interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni.

În motivarea recursului, executorul judecătoresc a indicat că la biroul executorului judecătoresc Coroleţcaia Lilia, sunt intentate două proceduri de executare în scopul executării documentului executoriu nr. MAI05 *****din 07.06.2023, emis de Direcţia de Politie a mun. Chisinau, privind încasarea de la Frunze Eugeniu Pantelemon (a.n. *****, c/p: *****, cu domiciliul în r-l. *****, s. *****) în beneficiul Statului a amenzii în sumă de 1200 lei și documentul executoriu nr. DCAC1 197985 din 19.10.2022 emis de Inspectoratul National de Securitate Publica, privind încasarea de la Frunze Eugeniu Pantelemon (a.n. *****, c/p: *****, cu domiciliul în r-l. *****, s. *****) în beneficiul Statului a amenzii în sumă de 225 lei. Au fost emise încheierile cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare în privinţa debitorului prin care s-a depistat că debitorul pe conturile bancare deschise în instituţiile bancare nu deţine mijloace băneşti, debitorul nu figurează în calitate de asociat al cărorva societăţi comerciale, întreprinzător individual înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova; nu deţine bunuri mobile sau imobile care ar putea fi urmărite în contul achitării datoriei şi nu este angajat în câmpul muncii. La citaţii debitorul nu se prezintă, scrisorile recomandate nu le primeşte fapt confirmat prin avizurile de receptive anexate la demers.

Astfel, în urma verificărilor s-a depistat că debitorul circulă regulat peste

hotarele ţării, fapt confirmat prin informaţia publicată de către Poliţia de Frontieră a RM, iar întru neadmiterea părăsirii teritoriului Republicii Moldova, fapt ce ar face dificilă executarea de mai departe, executorul judecătoresc din oficiu a considerat necesară aplicarea faţă de cet. Frunze Eugeniu Pantelemon (a.n. *****, c/p: *****, cu domiciliul în r-l. *****, s. *****) a interdicţiei de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni din motiv că documentele executorii sunt emise în 19.10.2022 și 07.06.2023, iar faptul că debitorul se eschivează cu rea-intenţiei de la executarea documentului executoriu duce la tergiversarea executării.

La 15 ianuarie 2024, conform Fișei de repartizare repetată, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de recurs judecătorului raportor Nelea Budăi.

Verificând legalitatea încheierii judecătoreşti contestate, pe baza dosarului şi a cererii de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că recursul este neîntemeiat şi urmează a fi respins, cu menţinerea încheierii instanţei de fond, reieşind din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil constată că, prin depunerea cererii de recurs la 05 decembrie 2023, executorul judecătoresc Lilia Coroleţcaia a respectat termenului procesual prevăzut în art. 425 CPC.

În corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţele judecătoreşti aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile., efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanţei judecătoreşti (hotărîri, încheieri, decizii, ordonanţe), precum şi a actelor unor alte autorităţi în cazurile prevăzute de lege.

În acord cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Din materialele cauzei s-a stabilit că potrivit documentului executoriu nr. MAI05 *****din 07 iunie 2023, de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău a fost emis documentul executoriu privind încasarea de la Eugeniu Frunze în beneficiul statului a amenzii în mărime de 1200 lei.

De asemenea, potrivit încheierii nr. 118s-2569/2023, emisă de executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia, în baza documentului executoriu nr. MAI05 *****din 07 iunie 2023, a fost intentată procedura de executare nr. 118s-2569/2023.

Totodată, executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia prin încheierea nr. 118s-2569/2023 din 02 noiembrie 2023 în cadrul procedurii de executare, a dispus aplicarea măsurilor de asigurare.

Conform documentului executoriu nr. DCA01 197985 din 19 octombrie 2022, de către Inspectoratul Național de Securitate Publică a fost emis documentul executoriu privind încasarea de la Eugeniu Frunze în beneficiul statului a amenzii în mărime de 225 lei.

De asemenea, conform încheierii nr. 118s-2177/2023, emisă de executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia, în baza documentului executoriu nr. DCA01 197985 din 19 octombrie 2022, a fost intentată procedura de executare nr. 118s-2177/2023.

Totodată, executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia prin încheierea nr. 118s-2177/2023 din 20 iulie 2023 în cadrul procedurii de executare, a dispus aplicarea măsurilor de asigurare.

La 30 noiembrie 2023, executorul judecătoresc, Lilia Corolețcaia a depus un demers privind aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara, în privința debitorului Eugeniu Frunze, din motiv că aceasta se eschivează de la executarea documentelor executorii.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 30 noiembrie 2023, demersul executorului judecătoresc Lilia Corolețcaia cu privire la aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara pe un termen de 6 (șase) luni în privința debitorului debitorului Eugeniu Frunze, născut la 28 mai 1988, cod numeric personal *****, domiciliat în r-nul *****, satul *****, a fost respins ca fiind neîntemeiat.

Exprimându-și dezacordul cu încheierea instanței de fond, executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia a contestat-o cu recurs, menționând argumentele expuse mai sus.

Instanța de recurs consideră recursul neîntemeiat și pasibil respingerii, iar încheierea contestată întemeiată şi legală, reieșind din considerentele ce succed.

Prin prisma prevederilor art. 10 al Codului de executare, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile. Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, pînă la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, pînă la achitarea dobînzilor, a

penalităţilor sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare. Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) al Codului de executare, executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii.

În conformitate cu dispozițiile art. 22 alin. (1) lit. x) al Codului de executare, executorul judecătoresc este în drept: să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărîrii judecătoreşti.

Potrivit art. 64 al Codului de executare, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci cînd prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers. (1^1) Încheierea instanţei de judecată prin care se dispune aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara se trimite spre executare Poliţiei de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. (2) Dacă este necesară menţinerea interdicţiei pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiaşi proceduri de executare. (3) În cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit.a)–c) şi e)–g) din prezentul cod sau restituirii documentului executoriu, interdicţia de a părăsi ţara se revocă de către executorul judecătoresc. În cazul în care în procesul de executare a documentului executoriu dispare necesitatea menţinerii interdicţiei de a părăsi ţara, precum şi în cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. d) din prezentul cod, această interdicţie se revocă de către judecător la cererea executorului judecătoresc sau a părţilor în procedura de executare.

Potrivit Recomandării nr. (2003)17 a Comitetului de miniștri ai Consiliului Europei din 09.09.2003 în materia executării silite, ”în procedura de executare urmează să fie găsit un echilibru între interesele creditorului și cele ale debitorului”.

În conformitate cu art. 27 din Constituția Republicii Moldova, dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi

este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Art. 28 din Constituția Republicii Moldova prescrie că, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Art. 54 din Constituția Republicii Moldova prevede că, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alin. (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Conform pct. 1 art. 2 Protocolul nr. 4 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

Totodată, pct. 3 al aceluiași articol prevede că exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

În același context, instanța de recurs reține că în speța Gochev contra Bulgariei (nr. 34383/03 din 26.11.2009)74, CtEDO reiterează că articolul 2 din Protocolul nr. 4 la CEDO garantează oricărei persoane dreptul la libertate de mișcare, inclusiv dreptul de a părăsi orice țară pentru o altă țară din alegerea persoanei la care el sau ea poate fi admisă. Orice măsură care restrânge acest drept trebuie să fie legală, să urmărească unul dintre scopurile legitime menționate la al treilea paragraf din Convenția menționată mai sus dispoziție și un echilibru corect între interesul public și drepturile individuale (a se vedea Baumann c. Franței, nr. 33592/96, § 61, CED 2001-V, și Riener v. Bulgaria, nr. 46343/99, § 109, 23 mai 2006) (punctul 44).

Totodată, Curtea a admis încă o dată că, în principiu, o astfel de interdicție poate fi în concordanță cu articolul 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție, atât timp cât aceasta este justificată și numai pentru perioada în care servește scopului de a garanta recuperarea creanței. Cu toate acestea, Curtea a considerat că interdicția

avea un caracter automat, fără vreo limitare în privința domeniului de aplicare sau a duratei acesteia și, prin urmare, nu era justificată și proporțională cu interesul legitim pe care se pretindea că îl urmărește.

La fel, Colegiul civil ține să remarce că la aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara ca măsură de asigurare a executării se poate recurge doar în cazurile când executorul judecătoresc anterior a aplicat măsurile de asigurare a executării, însă bunurile susceptibile de urmărire nu au fost identificate sau acestea nu sunt suficiente ori există informații că debitorul ar putea părăsi țara și acest lucru ar face mai dificilă executarea sau ar diminua șansele ei. În fiecare caz instanța de judecată va lua decizia de a aplica sau nu această restricție, pe baza probelor prezentate de către creditor sau executorul judecătoresc.

De asemenea, instanța de recurs reține că la aplicarea acestei restricții, legiuitorul impune o serie de rigori, cărora urmează să li se conformeze atât instanța de judecată, cât și executorul judecătoresc.

Prin urmare, în contextul situației de fapt constatată și a normelor de drept citate, Colegiul civil consideră întemeiate raționamentele primei instanțe cu privire la necesitatea respingerii demersului înaintat de executorul judecătoresc.

Or, din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile posibile pentru asigurarea executării și nu a demonstrat dincolo de orice dubii rezonabile că o eventuală plecare a debitorului peste hotarele Republicii Moldova ar face imposibilă executarea, or sarcina probațiunii acestei circumstanțe, îi este atribuită tranșant de lege. Mai mult, probatoriul administrat, nu atestă că debitorul se eschivează de la executare sau manifestă indiferență față de acest document executoriu. Este lesne de evidențiat că la materialele dosarului nu a fost atașat niciun înscris parvenit de la instituțiile statului și instituțiile bancare precum că debitorul nu deține bunuri imobile sau mijloace bănești care ar putea fi urmărite. La fel, lipsesc și date care ar demonstra că debitorul Eugeniu Frunze nu este încadrat în câmpul muncii și nu are surse bănești, care ar putea fi urmărite în scopul executării documentului executoriu. La fel, se atestă faptă că la materialele dosarului deși sunt anexate citațiile adresate lui Eugeniu Frunze, acestea au fost restituite executorului judecătoresc cu mențiunea „nereclamat”.

Mai mult, conform extrasului din baza de date „Acces Web”, debitorul la moment se află pe teritoriul țării, prin urmare executorul judecătoresc urma să întreprindă măsuri suplimentare de executare a documentului executoriu, cum ar fi citarea repetată a debitorului, ieșirea la fața locului, anunțarea în căutare, etc.

Astfel, Colegiul civil consideră că instanța de fond corect a stabilit că în speță, condițiile art. 64 din Codul de executare cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara nu sunt întrunite.

Aplicarea interdicției de a părăsi țara contravine principiului stabilit de art. 27 din Constituție, care indică că oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra şi de a reveni în țară. Dreptul la libera circulație este protejat, de asemenea, de art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, art. 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice, art. 13 alin. (2) din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În aceeași ordine de idei, la caz, ingerința solicitată este excesivă și inutilă într-un stat democratic, or măsurile executorii aplicate de executor nu sînt suficiente pentru a concluziona necesitatea instituirii ei, în situația existenței altor pîrghii de executare.

Astfel, reieșind din cele indicate mai sus și conform normelor de drept material enunțate, instanța de recurs concluzionează că urmează a fi respins recursul declarat ca fiind neîntemeiat, cu menţinerea încheierii primei instanţe de respingere a demersului de aplicare a interdicţiei de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni, faţă de debitorul Eugeniu Frunze.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Lilia Coroleţcaia.

Menţine încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 30 noiembrie 2023, emisă la demersul executorului judecătoresc Lilia Coroleţcaia cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Eugeniu Frunze.

Decizia rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ruxanda Pulbere